

Analiza udziału M.O. a w szczególności aparatu Polit.-Wych.
w akcji wyborczej.

Ażeby lepiej zanalizować udział M.O. w wyborach, w jakich warunkach bezpieczeństwa, w warunkach politycznych się akcja wyborcza i same wybory odbyły, nie można nie scharakteryzować stanu bezpieczeństwa naszego województwa do dnia 19.1.47r.

Po zaaresztowaniu w drugiej połowie 1946r Sztabu K.W.P. (Konspiracyjne Wojsko Polakie) z "Warszycem" na czele, po zlikwidowaniu bandy "Groźnego", "Orła", "Rudego", "Ottona", "Abazur 101", "Abazura 102", "Pawła", częściowo "Babinicza" i "Wilka", stan bezpieczeństwa na terenie województwa łódzkiego, a szczególnie na powiatach Kutno, Łowicz, Łeczyca, Łódź, Brzeziny, Sieradz, Rawa-Mazow., Skierniewice, Żask, przedstawia się zadawalająco. Likwidacja w/w band miała miejsce w całej drugiej połowie roku 1946, aż do początku stycznia 1947 roku włącznie.

Na terenie powiatów: Piotrków, Radomsko, Wielun, Opoczno i Konskie, znajdują się i ukrywają w dalszym ciągu pozostałości K.W.P., występując w dalszym ciągu zbrojnie pod nazwą "K.W.P.", lub "Kierownictwo Walki z Bezprawiem", napadają na posterunki M.O., Urzędy gminne, Agencje Pocztove, spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej i inne.

Na terenie pow. wielunskiego grasuje banda "Błyskawicy" około 40 osób, podlegała kiedyś "Babiniczowi". Na terenie pow. Piotrkowskiego znajduje się banda "Prawdźca" i niedobitki bandy "Wilka" w liczbie około 30 ludzi, oraz na terenie powiatu Radomsko pozostałości "Warszycy", należące do "K.W.P." z różnych oddziałów, jak: "Kompania K.W.P." - Ostrokoły, "Fosa", "Wały", plutony - "Tygrysa", "Czołgu", "Wody", "Orczykowski", pluton - "S.O.S"-Rawicza. Ponadto od czasu do czasu ujawniają się jeszcze bandy o charakterze czysto rabunkowym jak: "Lalka" na terenie powiatu brzezinskiego, "Wilk 2", "A.K.Nr.52" na terenie Sieradza, "Bartosza IV", na terenie Konskich "Szewczyka" i t.p.

W okresie przedwyborczym w miesiącu grudniu miały miejsce dwa wypadki napadów na posterunki M.O., a mianowicie na Post.MO. Sulejów, powiat Piotrków, oraz na posterunek M.O. Przedbórz powiat Konskie.

W pierwszym wypadku posterunek rozbrojono, w drugim wypadku napad odparto. Dla orientacji podam iż ogólnie biorąc na terenie województwa łódzkiego miało miejsce 77 napadów w ciągu 1946 roku, na Posterunki M.O., z czego 27 posterunków stawiało opór i nie zostało rozbrojonych, 50 zaś Post.M.O. zostało rozbrojonych.

Najwięcej napadów miało miejsce na następujących powiatach: Sieradz, - 15 napadów, Opoczno - 9, Radomsko - 9, Piotrkow - 8, Wielun - 8, Rawa-Mazow. - 7, Konskie - 7. Na innych powiatach napadów było mniej. W roku 1946 w walce z bandami zabitych zostało 49 milicjantów i 2 ormowców, rannych: 28 milicjantów i 3 ormowców. Uprawdzonych 4 milicjantów. Biorąc te wszystkie dane pod uwagę, teren województwa Łódzkiego ze względu na stan bezpieczeństwa poszczególnych powiatów, pod względem zakwalifikowania Obwodowych Komisji Wyborczych podzielono: jeden silnie zagrożony, 2 - zagrożone, 3 słabo zagrożone, 4 - spokojne.

Województwo Łódzkie zostało podzielone na cztery Okręgi Wyborcze:

1. Okręg Nr.7 - Piotrkow - 9 mandatów, obejmujący Piotrkow miasto i pow. oraz powiaty Radomsko, Brzeziny, Łowicz, Skierniewice i m.Tomaszow-Maz.
2. Okręg Nr.8 - Zgierz - 4 mandaty, obejmujący m.Zgierz, powiaty Łódz, Żeczyca. Kutno.
3. Okręg Nr.9 - Pabianice - 6 mandatów, obejmujący m.Pabianicę i pow. Łask, Sieradz, Wielun.
4. Okręg Nr.10 - Opoczno, - 5 mandatów, obejmujący powiaty Rawa-Mazow., Opoczno i Konskie.

W tych 4 Okręgach wyborczych było zorganizowanych 516 Obwodowych Komisji Wyborczych, które zostały pod względem bezpieczeństwa zakwalifikowane następująco:

104 obwody silnie zagrożone, 108 obwodów zagrożonych, 114 obwodów słabo zagrożonych, 190 obwodów spokojnych.

Z Komendy Wojewódzkiej do Wojewódzkiego Sztabu Bezpieczeństwa wszedł Komendant Wojewódzki ppłk. Ley - jako członek Sztabu, do Okręgowych Sztabów na ich członków zostali przydzieleni: Okręg Nr.7 - por.Achramowicz, Szef Wydziału Specjalnego, Okręg Nr.8 - Zgierz kpt.Szejnfeld Szef Wydziału Personalnego, Okręg Nr.9 - Pabianice, ppor.Zielinski z Wydziału Polit.-Wych., i Okręg Nr.10 - Opoczno, por.Jaroszewski Szef Wydziału Polit.-Wych.

Poza tym zorganizowano Sztaby Powiatowe, do których z ramienia M.O. weszli:

1. Pow.Piotrkow - por.Powszedniak - Kom.Pow.Piotrkow - jako członek
2. pow.Radomsko - ppor.Cholewinski Kom.Pow.Radomsko - jako członek
3. pow.Brzeziny - ppor.Filichowski Kom.Pow.Brzeziny - jako Szef Sztabu
4. pow.Łowicz - chor.Milozarek Z-ca Kom.Pow.Łowicz- " " "
5. pow.Skierniewice-chor.Zubert, Kom.Pow.MO.Skierniewice- jako członek
6. pow.Łódz - chor.Sysiak - Kom.Pow.MO.Łódz - jako członek
7. Pow.Żeczyca - por.Chociszewski - Kom.Pow.Żeczyca - jako Szef Sztabu

8. pow.Kutno - ppor.Zagajewski - Z-ca Kom.Pow.MO.Kutno - jako członek.
9. pow.Łask - pow.Chociszewski Kom.Pow.MO.Łask - jako Szef Sztabu
10. pow.Sieradz - sierz.Łominski - Kom.Pow.MO. Sieradz.- jako członek
11. pow.Wielun - ppor.Szymanek - Z-ca Kom.Pow.MO.Wielun - jako członek
12. pow.Konskie - chor.Boros - Kom.Pow.MO.Konskie - jako członek
13. pow.Opoczno - ppor.Zak - Kom.Pow.MO. Opoczno - jako członek
14. pow.Rawa-Maz- chor.Pawłowski - Kom.Pow.MO.Rawa - jako członek.

Poza tym z Komendy Wojewodzkiej M.O. zostali przydzieleni do pracy wyborczej, ktorzy byli niejako pełnopodnikami i odpowiedzialnymi za prace po linii wyborow w M.O. na poszczegolnych powiatach nastepujacy funkc.

1. kpt.Jabłonski - pow.Piotrkow,
2. kpt. Hinc - " Radomsko
3. por.Debski - " Brzeziny
4. chor.Zdobylak - " Rawa-Mazow.
5. ppor.Ucherek - " Łodz
6. chor,Zasada - " Kutno
7. chor.Czajka - " Konskie
8. chor.^Krzeminski " Łask
9. chor.Urbanski - " Sieradz
- 10.chor.Olszewski- " Wielun
- 11.sierz.pchor.Kaczmarek - z aparatu pol.-wych. Kursu Przeszkolenia szeregowych M.O. - pow.Skierniewice
12. ob.Mikulski - pow.Żeczyca
13. ob.Cybulski - " Żowicz
14. ob.Moczkowski " Opoczno

Z ramienia ~~aparatu~~ Wydziału Polit.-Wych. na prace polit.-wych. zostali przydzieleni nastepujacy funkcjonariusze:

1. st.sierz.podchor. Czyzewski - pow.Wielun
2. chor.Rzeznicki - " Żowicz
3. chor.Kus - " Radomsko
4. st.sierz,podchor.Okupski - " Brzeziny
5. chor.Łach z Zarzadu Pol-Wych. - " Rawa-Mazow.
6. plut.Dabrowski
i sierz.Staniszevska - " Sieradz

Szef Wydziału Polit.-Wych. por.Jaroszewski, ppor.Zielinski, bedac przydzieleni do podanych Okregow mieli zadanie kierowac, regulowac i kontrolowac prace polit.-wych. na przydzielonym Okregu.

Oprocz tego, w zwiazku z przydzieleniem z Centralnej Szkoły Ofic.Pol-Wych. 8 elewow, przydzielilem po dwoch na powiaty: Opoczno, Konskie, Brzeziny, i po jednym na powiaty Łodz i Sieradz.

Z-ca Kier.Komis.M.O. Piotrkow w zwiazku z niezle postawiona praca

14

polit.-wych. u siebie, miał za zadanie pomoc w pracy polit.-wych. pow. piotrkowskiego, to też i uczynił.

Czas zabezpieczenia Obwodów wyborczych został podzielony na dwa okresy. Okres pierwszy trwał od dnia 5.12.46r. do dnia 21.12.46r.

Okres drugi od dnia 28.12.46r. do 21.1.47r. W pierwszym okresie od dnia 5.12. - 21.12.46r. brało udział w zabezpieczeniu obwodów wyborczych 951 milicjantów i 1757 ormowców, razem 2708.

W okresie drugim od dnia 28.12. - 21.1.47r. brało udział w zabezpieczeniu obwodów wyborczych 1303 milicjantów i 799 ormowców, razem 2102 osób z ramienia milicji.

Poza tym z członków O.R.M.O. zostały stworzone rezerwy alarmowe na 220 posterunków po 10 ludzi = 2200 członków O.R.M.O.

2 Komisar. po 20 ludzi = 40 członków O.R.M.O.

14 Powiatów po 30 ludzi = 420 członków O.R.M.O.

W trzech Sztabach Okręgowych Nr.8, 9, 10 po 50 ludzi = 150 O.R.M.O.

Co razem udzieliło 2820 członków O.R.M.O.

Poza tym przydzielonych zostało 300 ormowców z terenu m.Łodzi, dla zabezpieczenia Obwodów Wyborczych w dniu 18.1.47r.

W dniu 19.1.47r, ogółem na terenie województwa łódzkiego zabezpieczało wybory 1303 milicjantów i 3919 członków O.R.M.O.

W czasie ochrony obwodów wyborczych miało miejsce 8 napadów na następujące obwody:

1) (11.12.46r. około godziny 2-iej w nocy Obwód Wyborczy Skrzynno pow. Wielun, bandytów 4, ochrona napad odparła.

2) 15.12.46r. o godzinie 23,15 Obwód Wyborczy Praszka pow. Wielun, bandytów 5, ochrona napad odparła.

3) 17.12.46r. około godziny 17-iej Obwód Wyborczy Konpomica pow. Wielun, bandytów około 25, ochrona została rozbrojona i pobita.

4) 17.12.46r około godziny 21,30 Obwód Wyborczy Stryjce pow. Wielun, bandytów 6, ochrona napad odparła.

5) 20.12.46r. około godziny 18,30 Obwód Wyborczy Olszowa pow. Brzeziny, liczba napastników nie ustalona, ochrona napad odparła.

6) 21.12.46r. około godziny 21-iej Obwód Wyborczy Wierzchlas pow. Wielun, bandytów około 40, ochrona została rozbrojona i pobita, wiceprzewodniczący Obwodowej Komisji Wyborczej - ob. Kasprzycki, bestjałsko zamordowany, kilku uczestników napadu i morderstwa zostało ujętych między

25.12. - a 30.12.46r. przez Powiatową Komendę M.O. Wielun - (bandyci zostali rozpoznani).

7) 1.1.47r. około godziny 2-iej w nocy Obwód Wyborczy Rzućcow pow. Konskie, ochrona napad odparła i nie została rozbrojona.

W czasie akcji został ranny członek O.R.M.O. - Armeda Henryk - obecnie

odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

8) 17.1.47r. około godziny 20-ej Obwód Wyborczy Staszewice pow. Wielun, liczba bandytów nie ustalona, ochrona napad odparła, walka trwała około 1,5 godziny.

2.12.46r. zostali zamordowani w lesie obok gajowki Wronsko gm. Konopnica pow. Wielun, przez bandę "Błyskawicy" - milicjanci Pow. Kom. M.O. Łask.

1. Sum Bolesław, 2. Florczak Mieczysław, 3. Adamkiewicz Mieczysław, 4. Szczepaniak Roger. Kilku członków bandy "Błyskawica", którzy brali udział w tym morderstwie, zostało złapanych przez Pow. Kom. M.O. Wielun, między 25.12.46r. - a 28.12.46r.

W dniu 10.12.46r. o godzinie 13-ej został zastrzelony przed Urzędem Gminnym Sulmierzyce - Komendant Posterunku M.O. Sulmierzyce, plutonowy Lipiec Michał.

13.1.47r. został zastrzelony Komendant Posterunku O.R.M.O. gm. Dmenin pow. Radomsko - ob. Wlazlak Jan, który na kilka dni przed zastrzeleniem wrócił ze szpitala po wyleczeniu się z rany odniesionej 24.11.46r w czasie walki z bandami.

20.1.47r został zastrzelony Komendant O.R.M.O. gm. Gozdziów pow. Opoczno-Piotrkowski Jan, w czasie akcji przeciwko bandzie we wsi Gielniów pow. Opoczno.

Udział w operacjach i rezultaty.

13.12.46r. została zlikwidowana 7-mio osobowa banda, która grasowała na terenie Tomaszowa-Mazow. i pow. brzezinskiego pod nazwą "Wilk II", "A.K. Nr.2". Członkowie bandy zostali aresztowani z bronią w reku i przekazani P.U.B.P. Brzeziny. Likwidacji dokonali milicjanci z pow. Brzeziny.

15.12.46r. na terenie pow. Piotrków zostali aresztowani 3-ej członkowie bandy "Wilka" z bronią w reku. Przekazani zostali do P.U.B.P. Piotrków.

18.12.46r. na terenie pow. Wielun gm. Skomlin, aresztowano przez M.O. 8 członków z bronią, z bandy "Babinicza", która to banda należała do K.W.P. "Warszyca". W tym samym czasie został zdjety w Warszawie sam "Babinicz" - nazwisko Olejnik - Orlenski.

21.12.46r. na terenie pow. Wielun folwark Reduta, doszło do spotkania patrolu M.O. i O.R.M.O. z członkami bandy "Błyskawicy". W czasie strzelaniny został zabity jeden z bandytów nazwiskiem Kierylak.

6.1.47r. na terenie pow. Wielun w miejscowości Kieczów w czasie usiłowania rozbicia Obwodowej Komisji Wyroczej, został zastrzelony bandyta z bronią w reku, o nazwisku nieustalonym.

8.1.47r. na terenie pow. Brzeziny wieś Dmosin patrol M.O. i O.R.M.O. ujęła z bronią w reku 2 członków bandy rabunkowej "Lalka" - Jasńskiego pseudonim "Cygan", i Kowalczyka pseudonim "Lew".

16

9.1.47r. na terenie pow. Piotrkow gm. Reczno, została rozbita banda "Wilka", która grasowała na terenie pow. Piotrkow i Opoczno. W akcji brały udział Plutony Operacyjne Piotrkow i Opoczno, oraz grupa żołnierzy z V Kołobrzeskiego pułku, piechoty. Herszt bandy "Wilk" został zabity wraz z trzema członkami bandy. Żywcem wzięto: adiutanta "Wilka", rannego "Szewczyka" Mariana - pseudonim "Synek", oraz 7 członków bandy, w tym dwie kobiety. Aresztowanych przekazano do P.U.B.P. Piotrkow.

W czasie akcji wyborczej były rozplakatowane ulotki antyrządowe, przeciwko ustrojowi Demokratycznemu, na terenie pow. sieradzkiego, wielunskiego, brzezinskiego, łowickiego, skierniewickiego i m. Tomaszowa, Zgierz.

Sam dzień wyborów 19 stycznia przeszedł na terenie województwa łódzkiego bardzo spokojnie i nie zanotowano ani jednego wypadku zakłócenia prac Komisji Obwodowych, ani też pojawienia się gdziekolwiek którejs z band. Wynik głosowania na terenie województwa łódzkiego (4 Okręgi Wyborcze) był następujący. Na ogólną ilość 24 mandatów, Stronnictwa Demokratyczne otrzymały 20 mandatów, P.S.L. 3 i P.S.L. Nowe Wyzwolenie - 1. Dzień wyborów jak również cała akcja wyborcza była dla milicjantów, a w szczególności aparatu Polit.-Wych. szczególnym egzaminem.

Dlatego też analizując udział M.O. a w szczególności udział aparatu Polit.-Wych. w akcji wyborczej, oceniając wkład pracy wkładki włożony w wielkie zwycięstwo Demokracji w Polsce, należy osobno ocenić pracę liniową i osobno ocenić pracę polityczną. Zupełnie obiektywnie trzeba stwierdzić i bez najmniejszej przesady, że cała milicja obowiązków swoich wypełniła i z egzaminu wywiązała się dobrze.

Wkład pracy Milicji Obywatelskiej w szczególności przygotowania do akcji wyborczej rozpoczęły się już o wiele wcześniej od samej akcji.

Przygotowania te poszły w dwóch kierunkach, po linii rozpracowania i likwidowania band w naszym Województwie, co się w dużym stopniu udało, (należy porównać stan bezpieczeństwa na początku raportu) i przygotowanie politycznych.

Mozna również obiektywnie stwierdzić, iż mimo bardzo dużych jeszcze braków w pracy polit.-wych. aparat nasz, nie mało przyczynił się do zdania egzaminu przez M.O. w historycznej dla Polski chwili.

Poprzez pracę polityczną, poprzez szkolenie, kursy, pogadanki, wzniosł bezwzględnie poziom świadomości politycznej, wzrosła bezwzględnie dzięki temu bojowość naszych szeregów. Był jeszcze jeden moment, który przyczynił się do skryształizowania wartości pracy milicyjnej. Była to weryfikacja, w której aparat polit.-wych. odegrał nie małą rolę i z której na naszym województwie wywiązała się dobrze.

17

W skutek intensywnej pracy aparatu polit.-wych. po linii demokratyzacji szeregów, które to zadania aparat polit.-wych. postawił przed sobą, jako jedno z najważniejszych w okresie kampanii wyborczej i tutaj były widoczne wyniki. W ciągu tylko jednego miesiąca stycznia szeregi P.P.R. powiększyły się o przeszło 400 nowych członków, a ilość kół wzrosła z 65 na 117. Ten rodzaj pracy polit.-wych. również w ocenie pracy milicyjnej ma swoją dość głęboką wymowę. O podniesieniu stanu świadomości i bojowości w naszych szeregach świadczą fakty, odparcia napadów na Komisje Ochronne Okręgów Wyborczych, sukcesy w wyłapywaniu bandytów, odparcie napadów na posterunki M.O.

Ogólnie oceniając aparat milicyjny - liniowy, swoje zadanie spełnił dobrze. Mimo niewatpliwych pozytywnych wyników aparatu polit.-wych. w kampanii wyborczej, zaobserwowaliśmy cały szereg poważnych mankamentów, cały szereg braków. Najpoważniejszym ^{medycygnym} ~~brakiem~~ pracy polit.-wych. to brak jej na posterunkach. Po pierwsze to na całym szeregu posterunków brak nam jest Z-ców politycznych. Ale nawet tam gdzie oni istnieją, pracy prawie że nie było, na skutek niemożności podebrania ludzi na odpowiednim poziomie umysłowym, wyszkolonych, świadomych ideologicznie i przede wszystkim chetnych. Z w/w powodów uważam, że aparat Polit. Wych. na posterunkach powinien być zniesiony, kosztem, powiększenia referatów Polit.-Wych. przy Powiatach.

Zmiana wprowadzona w kampanii wyborczej, polegająca na tym że cały ciężar pracy polit.-wych. przeszedł na Instruktorów, okazała się dobra, przede wszystkim Instruktorom zawdzięczać należy podniesienie poziomu świadomości politycznej w M.O.

Zresztą o wiele łatwiej podebrać można kilku Instruktorów w powiecie na lepszym poziomie umysłowym, więcej świadomych politycznie, niż kilkunastu Z-ców na posterunki, którzy przecież powinni niewiele odbiegać poziomem od Instruktorów.

Jest jeszcze jeden moment, który przemawia za tym, że ciężar pracy polit.-wych. powinien przejść na ~~Instruktorów~~ Instruktorów.

Dotychczasowa nasza praktyka wykazała, brak autorytetu Z-cy na Post. właściwie wskutek różnych niedociągnięć poziomu umysłowego, niemożności prowadzenia pogadanek, braku świadomości polit.-wych. i t.p.

Poza tym te spoży kompetencyjne między Kom.Post. a Z-ca doprowadzały do tego, że Komendant nie słuchał pogadanek, gdyż uważał się za mądrzejszego, przynajmniej zaś za przełożonego. Z-ca znow nie chciał wykonywać poleceń Komendanta, gdyż według niego, Komendantowi nie podlegał.

To, doprowadzało do rozprezenta niekiedy na posterunku, w każdym razie nie do polepszenia sprawy. W tym wypadku gdyby Instruktor był odpowiedzialny za prace Polit.-Wych., to z pewnością wykonywałby ją lepiej, i posiadałby większy prestiż na posterunku.

Instruktorow na powiatach musiałyoby być tylu, ażeby można było dokładnie obsłużyć posterunki, poświęcając każdemu z nich przynajmniej jeden dzień w tygodniu. Dlatego uważam, że na jednego Instruktora powinno przypadać nie więcej jak 5 posterunków, ażeby mógł on dobrze zadanie wykonać, wskutek braków środków komunikacyjnych i niekiedy dużej odległości między jednostkami.

Jeżeli mają istnieć Z-cy na posterunkach, to muszą oni przede wszystkim (mówiąc już o dobrych Z-cach, gdyż innych należałoby usunąć) obok roboty politycznej, zająć się również partyjną.

Jeżeli chcielibyśmy ocenić prace polit.-wych. Instruktorów i Z-ców Kom. Powiatowych, to mimo że cały ciężar pracy polit.-wych. był wyłącznie na nich włożony, mimo dużych wyników bezwzględnie pozytywnych, istnieje cały szereg ludzi w tym aparacie, których należy usunąć. U szeregu z nich widać było brak pilności w pracy, brak serca oddania się robotcie wyborczej i nie mówiąc już o wykroczeniach natury służbowej.

To się tyczy całego szeregu Instruktorów Powiatowych i Z-ców Kom. Pow. Jest na to jedna rada, należy ich jak najszybciej zdjąć z dotychczasowych stanowisk, mimo że często są to ludzie, którzy związani byli z nami pracą ideologiczną już przed wojną.

Dla potwierdzenia tego, że Milicja naszego województwa w kampanii wyborczej ze swych obowiązków wywiązała się dobrze, świadczą o tym następujące odznaczenia nadane milicjantom i ornowcom: 20 Krzyży Walecznych, 20 Srebrnych Krzyży Zasługi, 70 Brązowych Krzyży Zasługi, 21 Srebrnych Medali Zasłużonych na Polu Chwały i 70 Brązowych Medali Zasłużonych na Polu Chwały.

Ogółem otrzymaliśmy 202 odznaczenia, na 540 sztuk przypadających na: W.P., K.B.W., U.B.P., M.O. Komendy Miasta i M.O. Woj. Łódzkiego, t.j. otrzymaliśmy 38% wszystkich odznaczeń.

W tym aparat Polit.-Wych. otrzymał: 5 Krzyży Walecznych, 5 Srebrnych Krzyży Zasługi, 20 Brązowych Krzyży Zasługi, 3 Srebrne Medale Zasłużonych na Polu Chwały i 12 Brązowych Medali Zasłużonych na Polu Chwały. Razem 45 odznaczeń t.j. 22% wszystkich odznaczeń przypadających na M.O. i O.R.M.O. naszego województwa.

Te cyfry najlepiej ilustrują ocenę pracy M.O. naszego województwa, jak również prace aparatu polit.-wych.

Rozkowski